

امور تحریریه ایچون فؤاد بکه
وامور اداره ایچون آرتین افندییه
مراجعت اولنور.

مسکمزہ موافق آثار قبول اولنور.
درج ایدلمین اوراق اعاده اولنماز.

مجله ادبیات

اداره خانه سی باب عالی جاده سنندہ
۵۲ نومرولو « شرکت مرتبہ »
مطبعہ سیدر.

استانبول ایچون سنه لکی مطبعہ دن
آلنق شرطیله ۴۰، طشرہ لره پوستہ
اجرتیله برابر ۶۰ غروشدر.

بکا اويله برمكتوب يازمازدىكز. جهانك، حياتك الحيات و احتياجاتى دهها بيقيدانه، دهها منفعت انديشانه شرح و محاكه ايتك قابل دكلدر! روحكزك آتشي اوزرينه سپريدكيز اوصغوق كولى نرمده بولديكز؟ ... بكا خدمت ايدىورسكز، اويله مى؟ تشكر ايدرم. امزكر يرينه كلسين؛ ايشته بوله چيقيورم. آرتق نه كيرسه كز ديك، مسعود اوله جغمه اينسانه ميورم. سزك ايچون تمى سعادت ايتكلكمه ايسه محل يوقدر؛ چونكه سز بختيارلنى قلكزده بوله ماديگكز وقت فكر كرده آرايه بيليرسكز!

اللهه الصغار لادق! زوليه

(مابعدى وار)

موسيو ميروهل

(مابعد)

روزكار طور مشدى. اوتلر آراسنده اوتن بوجكلرك يك نسق صداريله صو اولوقلرينه قونمش اولان برقاج قيرلانچيك جويلتيسندن باشقه هيچ برس اختيارك آواز لطيفنه قاريشيوردى. برياز آفشانك شو احتشام سكونرورانه سى موسيو ميروهل مفتون مسخورى اولدينى نقاش بدايع نكار طبيعت طرفدن كنديسه لايق بر صورتده رسم و ترتيب ايدلمش بر لوحه عد اوله بيليردى. بومنظره بديعه آلان كوزمك او كنده در. نهايت كونش غروب ايتدى. كجهنك ايلك ژاله لرى دو كولمكه باشليهرق بزي قطع محاوره ايله قانابه مزدن قالمغه مجبور ايتديكي زمان هر ايگيزده عين احتساسانه تابع بو. ليوردق. تفاوت زمان او دقيقه ده بوجه مجهول ايدى. مناسباتمكز ناكهاني اولديغنى سنلرمز ييننده موجود فرقى بستون او. نوتمش ايدك. خاطرات مشتركه مز برآنده

ادوار ماضيه مزى برلشديرمش وشو ايكي ساعت ايچنده اوتدن برى برلكده ياشامش قدر آرمزده مألوفيت حاصل اولمش ايدى. امنيت متقابله ثمره سى اوله رق يكديكر مزه بك زياده ربط قلب ايتمشك.

برغيوبت مديده دن صوكره بربريله بولوشوب ده بربرينه بك چوق شيلر نقل ايتك ايستين ايكي محب قديمه بكيوريورق. موسيو ميروهل بنى كوشككه ادخال ايتدى. وطعامه آلقويمق ايستدى. قبول ايتدم. سفره سى بك ساده وقعا عتكارانه ايدى. بسيله سفره يى طوبلايوب چكلدكدن صوكره بز برقاج نايه يى سكوت ايچنده كچيردك. صيق صيق ديكلمش اولان كل فدانلرندن منتشر رايحه عطر افشان آچيق بنجره دن ايچرى به نفوذ ايدردى. قبه آسمانه معلق بر فانوس شعله بار مثابه سنده اولان كواكب تابدارى سيره طالمشديق. لطيف صداملى قوشلرك دلريا نغمه ليله قلوبه صفابخش اولدقلى موسم ذوق وطرب كچمش ايديسده اورته لنى احاطه ايدن او سكوت شبانه يى اخلا ايدمك هيچ برشى طويليوردى.

موسيو ميروهل كويا برخواب تخيلدن بيدار اوليورمش كى بردن بره بكا توجه خطابله ديدى كه:

— شودقيقده بنم ذهني نه كى خيالات اشغال ايتمكده اولديغنى بيليريسكز؟ ايچمدم سزك حق كرده برتمنيد بولنيورم. دعا ايديو. رم كه بنم مقدما نائل اولديغ والان دده مستفيد بولنديغ سعادتي بر بختيارلغه سزده مظهر اوله سكز؛ وجودكز آفات و آلامدن سالم و روحكز شائبه حرص و طمعدن برى قالسين؛ مسلككزده نائل رفاه حال، اختيارلر كزده مظهر سعادتي بال اولكز. دائماً صادق و موافق دوستلر ايله همنشين بولنكز. بن دم واليسينغه قدر بولذاتك هيچ برندن محروم

قالبه جغم. اكالم ايتك اوزره بولنديغ حيات كمال حضور و آسايشله مرور ايتدى. حياتدن هيچ برندامت، هيچ برمرارت طويمادم. صوك نغمه دهده جهانانه قابم شادان ولهم خندان اوله رق وداع ايدمك.

بن ده اكا شو يولده جواب ويردم: — مسعود اولمك يكانه واسطه سى مسعوديتك نه ديمك اولديغنى بيلك و اكا مظهرى آرزو ايتمكدن عبارتدر. سز كنديكزى هر درلو آمالنه نائل اولمش بر بختيار فرض ايدىورسكز. عجايبه ايدمك هيچ برلذتن، هيچ برنمقندن محروم قالماديكز مى؟ حياتكز آسايش و سكونتله كچمش اولسه بيله دائما بخت تنهائى به گرفتار دكيديكز؟ مسرت دوستانه دن بهره مند انبشراح اولديغكزى سويليورسكز؛ فقط عالمه محبتدن كلياً مهجور سكر خانه كزده سز كيم زفاقت ايدنيور؟ صوكره بر آزدها كنديمه جسارت ويردك ديدم كه:

مقامنه هيچ برحسك، هيچ برلذتك قائم اوله ميه جنى، انسانلرك سعادتي كامليه منشأ عد ايتدكاري صفاي عشق... سزاندن ده مى محروم اولماديكز؟

موسيو ميروهل بونى ايشيدنجه بر كره «عشق مى!» ديهه حايقيردى؛ صوكره اضطراب قلبى اياما ايدر بر صورتده سكوت ايتدى. كوزلرنده حزين برلعه، دوداقلرنده — هر نه قدر آجي دكلسده — مغموم بر تبسم كورولدى.

نهايت غريب بر صدا ايله ديدى كه: — اكر عشق ديمكدن مقصدكز اكثر انسانلرك ظن ايتدكاري كى يالكر بر صفادن عبارت ايسه.. اكر ذوق و نشاطى — محبتك يكانه اساسى دكلسه بيله — ركن اصليسى كى تلقى ايدنيور ايسه كز، بويه بر محبتله دنيا ده كيسه يى سومديكمى و بناء عليه لذت عشقه بيكانه اولديغى اعتراف ايدرم.

فقط اگر سوکی یالکز بر لذت جسمانیه و شهوت مادیه دن عبارت اولیوبده بنم تصور ایتدیکم کی یکی روحك تمامیه وابدیاً بر برینه قلب اوله سی ایسه، اگر عشق یالکز باشنه انسانك حیاتی اشغاله کافی اولان بر حس جلیل ایسه؛ اوت، بنده سودم . . . بنده نعمت عشقندن متمم اولدم.

بویله بر محبتك هر درلو مزایاشنه آشنایم. بر رفیقۀ وفادار طریق حیاته دایماً بنخله همراه اوله رق کاه بر نظر لطیفله روحی تنویر، کاه بر تبسم شیرینی ایله قلبی تسریر ایدر؛ کوندوزلری یانی باشمده، کیچلری باشی اوجمده. بی حمایه و محافظه و حال عجز و تردده و وجدانی تطمین و تقویه ایلردی.

هر کسجه مجهول، هر کسك نظرندن پنهان اولان بویار جان بندن اصلا افتراق ایتمه مشدر. حتی شیمدی، شودقیقه بیله بزم نزدمزده، ایکیزك آراسنده بولنیور؛ سوز لر می ایشیدیور؛ سوبلدکرمزی دیکلیور؛ بزی صیانت ایدیور . . . هم امیم که او بختیارد!

(مابعدی واز) مسین دانسه

قوزموغونیدن [۱]

(مابعد)

قوزموغونی عوالمك صورت تکیوتی تدقیق ایدر. قوزموغرافی کائناتك مناظر صوریه و حقیقیه سندن، سیارات و ثوابتک حرکاتندن، صور البروجدن بحث ایتدیکی حالده قوزموغونی حرکات نجومیه نك مبدأ [۱] موسیو فلال «مبدأ عالم» نام اثرندن مقتبسدر.

واساسندن، منظومۀ شمسیه نك وسائر عوالمك نه یولده تشکل ایتدیکنندن، اشیا و آثار طبیعی حیصوله کتیرن قوانینندن، کواکبک شرائط دوریه لرندن معلومات ویرر.

قوزموغونی.. قوزموژنی، قوزمولو. ژی، قوزموسوفی کبی موضوعنه کوره مختلف نامرله یاد ایدیلن بوفن، علی العموم مکوناتدن بحث ایدن اونتولوژینک (فن مکونات) بر قسکیدر.

قوزموغونی اشیا و حوادث وصفلرله ایکی بیوک قسقه تقریق اولنان مشهودات و موجوداتدن علی الاطلاق بحث ایتدیکی جهته اکثر مباحثی بالطبع حکمت طبیعی ایله کییادن مستعاردر.

حکمت طبیعی طبیعت ارضیه نك حادثات عمومیه سندن، اجسامك اصلی و عارضی خواصندن؛ قوزموغونی کائناتك علی العموم آثارندن، خواص اصلیه و عارضه اجسامك کیفیت حصولندن و بونلرک بالذات اجسام ایله مناسبتدن معلومات ویرر.

کیما ارضه منسوب اولان جسملرک صورت تحلیل و ترکیبی کوسته ره رک امتزاجات کیمایه نك تابع اولدینی قوانینی بیلدیرر؛ قوزموغونی کواکبک عناصر حکمیه و کیمایه سنی، اجرامك مواد ابتدائیه لری عد ایدیلن اشیرک تکیونسندن اول و صوکره معروض قالدینی شرائط طبیعی و میخانیکیه بی تعیین ایدره رک ثوابت و سیاراتک امتزاجات کیمایه لرینی، طبیعتلرینه کوره دوره تکیونلرینی تدقیق ایله ر.

انواع شمس

قوزموغونی به کوره شمس ایله برسیاره آراسنده فرق یوقدر. هلیوغرافی یعنی فن شمسك الك زیاده تدقیق ایتدیکی بر مسئله وار ایسه اوده شمسك صورت تکیونی، حرارتی و انشعاعنك اسبابیدر؛ بونلر حیاتک

شرائط ابتدائیه نجومیه سیدر. چونکه قوه حیاتیه انشعاع تام حالده بولنان بر شمسه تابع سیارات منطقیه اوزرنده حاصل اوله بیلیر. شمسك حرارت و انشعاعندن، یعنی هر بر دقیقه فضایه انشعاع ایدن ضیا و حرارتندن بر فکر حاصل ایتک ایچون بونی بزجه معلوم اولان مختلف منابع حرارتله مقایسه ایله مک لازمدر.

حکمت طبیعی علماسندن پویه برنجی دفعه اولق اوزره «پیره لیو ترو» دینیلن آلت واسطه سیله انشعاع شمسینک شدتی مساحه ایتک ایسته مش ایدی. ده صوکره قرووا و وییول پویه نك اصولی اکمال و بولدینی نتایجی حس ایدله جک صورته تبدیل ایله دیلر. بوتدقیقاندن استدلال ایدلایکنه کوره دوزغروندن دوزغویه شعاعات شمسیه معروض اولان بر مربع مترو سطح هر بر ثانیه ده ۰.۴ حرور (واحد ناری) اخذ ایدر. حرور بر کیلوغرام صوبک سخونتتی ۱° تریسد ایتک ایچون مقتضی اولان حرارتدر که حکمت طبیعیده واحد قیاسی اعتبار اولونمشدر.

شمسندن یوز قرق سکر بیک کیلومترو مسافده دور ایدن ارضك قوه حیاتیه سی ایشته بو حرارتله (۰.۴ حرور) قائمدر. بر ثانیه ظرفنده بر مربع مترو سطحه اصابت ایدن بو حرارت بدایه فوق العاده برشی کبی کورونمز؛ حال بوکه حرارت هر بر واحد ناریده ۴۲۵ کیلوغرامترو اعتباریله قوته منقلب اولور و ثانیه ده ۷۵ کیلوغرامترو بر بیکر قوتنه مساوی اولدیغندن بر مربع مترو محله اصابت ایدن حرارت ۲،۲۷ بیکر قوتنه معادل بولنور. بو حساب کوره، تکمیل سطح ارض ایچون شمسك حرارتی:

۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

بیکر قوتنه معادل اولق لازمدر. هوای نسیمینک مختلف جریانلری، و جزر و مد